

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA USLUBCHINING O'RNINI VA VAZIFASI

Ilesova Lazzat Asan qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Maktabgacha ta'lim yo'nalishi

2-kurs talabasi

Ilesovalazzat102@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7870030>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 20-april 2023 yil

Ma'qullandi: 24-april 2023 yil

Nashr qilindi: 27-april 2023 yil

KEY WORDS

*Uslubchi, metod, lider, qonun,
kengash, ish hujjatlari*

ABSTRACT

*ushbu maqolda maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi
uslubchining o'rnini, uning vazifasi haqida ma'lumotlar
keltirilgan. Hozirgi kundagi maktabgacha ta'lim
tashkilotiga qaratilayotgan o'zgarishlar haqida
malumotlar keltirib o'tilgan.*

Maktabgacha ta'lim tashkiloti nizomida, hamda 255-sonli malaka tavsiflari to'grisidagi buyrug'da uslubchining huquq va vazifalari aniq belgilab berilgan. U ta'lim-tarbiya uslublarini mukammal egallagan, siyosiy ongi, dunyoqarashi keng, yuksak ma'naviy fazilatlar sohibi, tadbirkor, kamida bitta xorijiy tilni biladigan pedagoglar orasidan tayinlanadi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchilarining lavozim vazifalari quyidagicha:

- maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik faoliyatga rahbarlik qilish;
- metodist o'z faoliyati davomida O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida" va "Ta'lim to'g'risida"gi qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, qarori va farmoyishlari, Vazirlar Mahkamasining qarori va farmoyishlari, hamda ta'limga oid boshqa amaldagi huquqiy-me'yoriy hujjatlar, Maktabgacha ta'limi vazirligi hamda uning hududiy boshqaruv organlari, bo'ysunuviga qarab Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisi, Toshkent shahar va viloyatlar hokimlari (keyingi o'rinlarda mahalliy davlat hokimiyati organlari" deb yuritiladi)ning qarorlari va boshqa hujjatlarda maktabgacha ta'lim tashkiloti (keyingi o'rinlarda tashkilot deb yuritiladi)ga berilgan tegishli topshiriqlar ijrosini to'liq bajarilishini ta'minlash;
- metodist o'z faoliyati davomida O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida" 2019 yil 16 dekabrda O'RQ-595-son va "Ta'lim to'g'risida"gi 2020 yil 23 sentabrda O'RQ-637-son qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, qarori va farmoyishlari, Vazirlar Mahkamasining qarori va farmoyishlari hamda ta'limga oid boshqa amaldagi huquqiy-me'yoriy hujjatlar, Maktabgacha ta'limi vazirligi hamda uning hududiy boshqaruv organlari, bo'ysunuviga qarab Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisi, Toshkent shahar va viloyatlar hokimlari (keyingi o'rinlarda mahalliy davlat hokimiyati organlari" deb yuritiladi)ning qarorlari va boshqa hujjatlarda maktabgacha ta'lim

tashkiloti (keyingi o'rinlarda tashkilot deb yuritiladi)ga berilgan tegishli topshiriqlar ijrosini to'liq bajarilishini ta'minlash;

- maktabgacha ta'lim sohasiga oid normativ-hujjatlarni amaliyotga to'laqonli tatbiq etish;
- tashkilotning o'quv-metodik faoliyatini samarali tashkil etish;
- bolalarni har tomonlama intellektual, ma'naviy-estetik va jismoniy rivojlantiruvchi zamonaviy ta'lim dasturlari va texnologiyalarini ta'lim-tarbiya jarayoniga joriy etish, ularning maktabga tayyorgarlik darajasini tubdan oshirish yuzasidan pedagog kadrlar bilan ishlash, ularga metodik maslahatlar berib borish;
- tashkilotning yillik va istiqbol ish rejalari loyihalarini ishlab chiqish va tashkilot rahbariyatiga kiritish; -tashkilot pedagog xodimlarining ish rejalari, o'quv-mavzu rejalari hamda mashg'ulotlarga tayyorgarlik holatlarini ko'rish;
- tashkilotda tarbiyalanuvchilarning intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan rivojlanishini kuzatish, baholashga doir ma'lumotlarni umumlashtirish, tahlil qilish va natijasiga ko'ra aniqlangan bo'shliqlarni to'ldirish yuzasidan zarur chora tadbirlar belgilash;
- ta'lim-tarbiya sifatini yaxshilash, bolalarni maktabgacha ta'limga tayyorlashdagi dolzarb masalalarni pedagogik kengashning muhokamasiga kiritish va unda pedagogik kengash a'zolarining faol ishtirokini ta'minlash, kiritilgan masalalarni chuqur o'rganish, natijalari bo'yicha sifatli, tahliliy, tanqidiy ma'lumotlar tayyorlash, qabul qilingan qaror va buyruqlarning sifatli va o'z vaqtida bajarilishini tashkil etish hamda ta'minlash;
- tashkilotning yillik ish rejasida belgilangan vazifalarini tegishliligi bo'yicha sifatli va samarali o'z vaqtida bajarilishini ta'minlash, pedagogik jamoaga ta'limdagi yangiliklarni yetkazish bo'yicha nazariy, amaliy seminar mashg'ulotlarini tashkil etish;
- tashkilotdagi guruh xonalarini bolalar yoshiga mos ravishda jihozlash yuzasidan tegishli maslahatlar berish;
- ta'lim-tarbiya jarayonida bolalarda umumiy asosiy kompetensiyalar va rivojlanish sohalari kompetensiyalarini shakllantirish uchun zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish;
- axborot va pedagogik texnologiyalarni, jumladan masofaviy o'qitish usullarini tashkil etish ishlarini qo'llash va takomillashtirishni ta'minlash;
- tashkilot pedagog xodimlari o'rtasida sog'lom raqobatli muhitni yaratish maqsadida ko'rik-tanlovlar, tadbirlar, sport musobaqalari, o'quv va amaliy seminarlar tashkil etish va o'tkazish;
- tarbiyalanuvchilar va ota-onalarni qiziqishini orttirish uchun turli sport musobaqalari, bayram ertaliklari, ochiq mashg'ulotlar, ko'rik-tanlovlar o'tkazilishini tashkil etish;
- tashkilot xodimlariga vakolati doirasida topshiriqlar berish va ularning bajarilishini nazorat qilish, xodimlarning kasbiy mahorati va metodik salohiyatini oshirish ishlarini tashkil etish;
- tashkilot pedagog va mutaxassis kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish, xodimlar attestatsiyasini hamda ular tomonidan mehnat intizomiga rioya qilinishini nazorat qilish, o'z vakolati doirasida eng faollarini rag'batlantirish, jamoada sog'lom ma'naviy muhitni shakllantirishda takliflar kiritish;
- tashkilotni o'quv-didaktik, metodik va ko'rgazmali materiallar, o'yin, o'yinchoqlar va musiqa asboblari bilan jihozlashga bo'lgan ehtiyojni aniqlash va rahbariyatga taklif kiritish;
- tashkilotda ichki mehnat tartibi qoidalari, jamoa shartnomasi, sanitariya qoidalari va gigiyena normalariga, shuningdek, mehnatni muhofaza qilish, texnika va yong'in xavfsizligi qoidalariga qat'iy rioya qilishni ta'minlash.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodisti ish xujjatlari

04-01 Davlat talablari, o'quv dasturi va o'quv qo'llanmalar

04-02 Metodistning shaxsiy ish rejasi (ish jurnali)

04-03 Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim sifatida hamda pedagoglarning kasbiy malakasini oshirish bo'yicha ish rejalari 04-04 Bolaning rivojlanish xaritasi yuritilishini nazorat qilish kitobi

Maktabgacha ta'lim muassasalarida metodik ishlarning maqsad va vazifalari.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida uslubiy ishlar pedagogik jarayon sifatini oshirishning muhim shartidir. Ma'lum bir tizimda tashkil etilgan metodik ishlarning barcha shakllaridan o'tib, pedagoglar nafaqat o'zlarining kasbiy saviyasini oshiribgina qolmay, balki ular uchun yangi narsalarni o'rganish, hali bilmagan ishni qilishni o'rganish zarurati bo'lib qoladi. Adabiyotda "uslubiy ish" atamasiga ko'plab ta'riflar berilgan.

A.I.Vasilevaning ta'kidlashicha, maktabgacha ta'lim muassasasida uslubiy ish murakkab va ijodiy jarayon bo'lib, unda tarbiyachilarning bolalar bilan ishlash uslublari va usullariga amaliy tayyorgarligi amalga oshiriladi.

K.Yu. Belaya tushunishni taklif qiladi: uslubiy ish - bu maktabgacha ta'lim muassasasining strategik vazifalarini amalga oshirishning eng samarali sifatini ta'minlashga qaratilgan faoliyatning yaxlit tizimi.

Maktabgacha ta'lim muassasasi katta tarbiyachisining vazifasi tizimni ishlab chiqish, mavjud va shu bilan birga pedagogik mahoratni oshirishning samarali usullarini topishdir.

Maktabgacha ta'lim muassasasida uslubiy ishning maqsadi - ta'lim jarayoni ishtirokchilarining umumiy va pedagogik madaniyati darajasini doimiy ravishda oshirish uchun maqbul shart-sharoitlarni yaratish.

Ta'lim jarayonining ishtirokchilari: bolalar, pedagogik xodimlar, ota-onalar.

Uslubiy ishning asosiy vazifalari:

Diagnostika, ish shakllari asosida har bir o'qituvchiga yordam berish tizimini ishlab chiqish.

Har bir o'qituvchini ijodiy izlanishga jalb qiling.

Siz aniq vazifalarni tanlashingiz mumkin:

1. Pedagogik jamoa faoliyatida fan yutuqlarini amaliyotga tatbiq etishda pedagogik tajribani tizimli o'rganish, umumlashtirish va tarqatishda namoyon bo'ladigan innovatsion yo'nalishni shakllantirish.
2. Pedagoglarning nazariy tayyorgarligi darajasini oshirish.
3. Yangi ta'lim standartlari va dasturlarini o'rganish bo'yicha ishlarni tashkil etish.
4. Pedagogik jarayonni bolaga ta'lim, tarbiya va rivojlantirishda yangi texnologiyalar, shakllar bilan boyitish.
5. Normativ hujjatlarni o'rganish bo'yicha ishlarni tashkil etish.
6. O'qituvchiga individual va tabaqalashtirilgan yondashuv asosida (tajribasi, ijodiy faoliyati, bilimi, kategoriyaliligi bo'yicha) ilmiy-metodik yordam ko'rsatish.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.M. Mirziyoyevning "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. T.: 2016y. 29-dekabr.
2. . Xasanboyeva O. Pedagogika tarixidan xrestomatiy. T.: "O'qituvchi", 2003 y.
3. Pedagogika. A. Munavvarov tahriri ostida. T.: O'qituvchi. 1997